

Otázky k maturitní zkoušce z dějepisu

1. Pravěk

Rozdělení pravěku, antropogeneze, přírodní prostředí v paleolitu, neolitická revoluce, charakteristika doby bronzové a železné, významná archeologická naleziště na našem území a pravěké kultury.

2. Orientální despotie

Příčiny vzniku nejstarších civilizací v Mezopotámii, Egyptě, Indii a Číně, forma státu, charakter společnosti a hospodářství, kulturní odkaz těchto civilizací, Feničané a dějiny starověké Palestiny.

3. Rané období řeckých dějin

Minojská civilizace, příchod řeckých kmenů, mykénská kultura a temné období řeckých dějin, archaické období: městské státy, velká řecká kolonizace a její společenské důsledky, Athény a Sparta – politické zřízení.

4. Klasické a helénistické Řecko

Řecko-perské války, vrchol athénské demokracie, peloponéské války, krize městských států, makedonská hegemonie, Alexandr Makedonský a jeho výboje, vzdělanost a umění klasického Řecka, helénismus.

5. Římská republika

Osídlení starověké Itálie, Etruskové, založení města, republika a její instituce, hlavní mezníky vývoje římské republiky, římská expanze, příčiny a projevy krize republiky, římská kultura v době republiky.

6. Římské císařství

Principát, vrcholný rozmach impéria, dynastie, kolonát, dominát, rozdělení impéria, křesťanství, barbarské národy, římský vliv na střední Evropu, římská kultura a právo.

7. Evropa raného středověku

Stěhování národů a barbarské říše, francká říše – její struktura, hospodářský a společenský charakter, církve, Karel Veliký, karolínská renesance, počátky Svaté říše římské, Arabové a Byzanc, kultura raného středověku.

8. Vývoj státu na našem území do konce 12. století

Slované, Velká Morava, formování přemyslovského státu, sv. Václav – svatováclavská tradice, říše Boleslavů, seniorát, Vratislav II., Vladislav II., problematika vztahu ke Svaté říši římské.

9. Evropské dějiny vrcholného středověku

Hospodářské a společenské změny, středověká města. Boj o investituru, křížové výpravy, počátky centralizovaných monarchií, vzdělanost a umění.

10. České království posledních Přemyslovců a Lucemburků

Zlatá bula sicilská, kolonizace a zakládání měst, středověká města (druhy a význam, městská práva), expanze českého státu ve 13. – 14. stol., proměny vztahu krále a šlechty, rozvoj vzdělanosti a kultury.

11. Husitství

Opravné snahy v církvi a jejich příčiny, Jan Hus, počátky husitské revoluce, husitský program, názorové proudy, husitské války a válečnictví, důsledky husitství pro český stát (politické, hospodářské, kulturní), interpretace husitství v českých novověkých dějinách.

12. Evropa v raném novověku I.

Renesance – vznik, charakter, odraz v umění a kultuře, šíření renesance, reformace a protireformace, příčiny a předpoklady zámořských objevů, významné plavby, důsledky zámořských objevů.

13. Evropa v raném novověku II.

Mocenský vzestup Habsburků, Španělsko a Anglie, náboženské války ve Francii, nizozemská revoluce, třicetiletá válka, anglická revoluce.

14. Absolutistické monarchie

Hlavní znaky absolutistického způsobu vlády, Francie Ludvíka XIV., jeho zahraniční a hospodářská politika, Rusko v 17. – 18. stol. Baroko a osvícenství, osvícenský absolutismus.

15. Český stát doby poděbradské a jagellonské, období prvních Habsburků

Český stavovský stát – jeho struktura, hospodářské a společenské změny, náboženská situace, kultura a umění, české stavovské povstání a doba pobělohorská.

16. České země po třicetileté válce, éra osvětského absolutismu

Důsledky třicetileté války pro české země, česká barokní kultura, Marie Terezie a její boj o udržení monarchie, tereziánské reformy, idea osvětského absolutismu, Josef II. a jeho reformy, české země a francouzská revoluce, počátky národního obrození.

17. Americká a francouzská revoluce

Evropané v Severní Americe, příčiny boje za nezávislost, charakteristika nově vzniklého státu, problémy předrevoluční Francie, důležité etapy a mezníky revoluce, význam revolucí.

18. Napoleonské období a Evropa po Vídeňském kongresu

Napoleon Bonaparte, císařství, napoleonské války a změny v Evropě, pád Napoleona, Vídeňský kongres a systém Svaté aliance, revoluční pokusy 20. - 30. let.

19. Politické proudy 19. století

Průmyslová revoluce a její společenské dopady, liberalismus a demokratické hnutí, dělnické hnutí a socialismus, nacionalismus. Revoluce 1848-9 v Evropě.

20. Evropa a svět v 2. polovině 19. stol.

Hospodářské a společenské změny v éře technicko-vědecké revoluce, změny na politické mapě Evropy, Velká Británie, Rusko, občanská válka v USA, imperialismus.

21. Rakousko a české země na cestě k občanské společnosti

České národní obrození, revoluční rok 1848 v Rakousku, neoabsolutismus, přechod k ústavnímu režimu, dualismus, česká politická reprezentace, její cíle a politická taktika, hospodářský a kulturní vývoj českých zemí.

22. První světová válka

Mezinárodní vztahy na počátku 20. stol., mocenské bloky a počátek války, průběh, charakter a výsledky války, bolševická revoluce a občanská válka v Rusku.

23. Vznik ČSR

Postoj českých politiků k válce, zahraniční a domácí odboj, názory velmocí na československou otázku, rozpad Rakouska-Uherska, události 28. října, ustavení republiky, poměry na Slovensku, německá menšina.

24. Svět mezi světovými válkami

Versailleský systém a jeho stabilita, vývoj hospodářství a mezinárodních poměrů ve 20. letech, italský fašismus, situace v Rusku, stalinismus, světová hospodářská krize a její důsledky, nacismus – jeho kořeny a projevy, německá zahraniční politika ve 30. letech, občanská válka ve Španělsku.

25. Československá první republika

Územní charakteristika státu, politický systém republiky a její zahraniční politika, národnostní problematika, hospodářský vývoj, sudetoněmecká otázka, Mnichovská dohoda. Kulturní ovzduší první republiky.

26. Druhá světová válka

Pakt Molotov-Ribbentrop, válečné operace a bojiště v letech 1939-41, spojenci Německa, napadení SSSR, protihitlerovská koalice a její cíle, obrat ve válce, konference velmocí, ukončení války. Holocaust.

27. České země a Slovensko v letech 1939-1945

Druhá československá republika a její zánik, Protektorát Čechy a Morava – politické, hospodářské a společenské poměry. Československý domácí a zahraniční odboj a jeho význam pro obnovu Československa. Košická vláda.

28. Svět po druhé světové válce

Bipolární svět, studená válka, hlavní momenty vývoje mezinárodních vztahů, vojenská a hospodářská uskupení států Východu a Západu. Země sovětského bloku, pád komunistických režimů.

29. Československo po druhé světové válce

Obnova státu – systém lidové demokracie, komunistický převrat a 50. léta v ČSR, uvolnění v 60. letech, pražské jaro 1968, období normalizace, sametová revoluce.

30. Problematika zemí třetího světa

Dekolonizace, Hnutí nezúčastněných, Čína. Ohniska mezinárodních konfliktů: Korea, Vietnam, Indie a Pákistán, Kuba, izraelsko-palestinská otázka, Perský záliv. Politické, hospodářské, společenské problémy zemí třetího světa.